

הים התיכון והעם העברי

המצב הגיאוגרפי של ארץ קובע את מדיניותה
הצטלבות האיומרים בים התיכון

אנגליה

גיברלטר מלטה קפריסין סואץ

צרפת

אפריקה הצפונית-מזרחית

איטליה

תורכיה

מלחמה כי תפרוץ בים התיכון
מי מוכשר להגן על ארץ ישראל

הקדמה

בעקב המשבר המדיני, ושב שרזיה הציונות בזמננו, ובעיקר לרגלי המגמה החדשה של ממשלת המנדט כלפי העם העברי וזכויותיו הלאומיות, התעוררו במחנה הציוני בעיות חשובות המצפות לפתרון. לשם כך — דרושה הכנה תיאורית כל-שהיא וגם הכשרת הלבבות. בעתונות היומית מופיעים מדי פעם מאמרים כלליים הדשים בבעיות הכלליות הקשורות גם במצבנו המדיני ובסכונינו הרחוקים, באזור זה ששמו חופי הים התיכון. מיותר להדגיש, שמחשבותיהם והבעותיהם של כותבי האמרים הללו אינן מצטיינות במקוריות. יוצרי הציונות המדינית בססו את חשבוננו המדיני הסופי על תפקידו של העם בים התיכון ועל חשיבות בנינו הלאומי בארץ-ישראל בשביל האימפריה הבריטית ועמדת המפתח של תעלת סואץ.

אולם מדינאי הציונות הרשמית לא פתחו את הרעיון הזה ועל אחת כמה שלא הניחו ביסוד מדיניותם הרשמית ויחסיהם הדיפלומטיים את החנחות האלו. גישתם של מנהיגי ההסתדרות הציונית היתה גישה תניכית — „סנטימנטלית-לירית“. הם היו בטוחים, שגישתם זו תעזור להם לשכנע את אנגליה למלא את התחייבותיה לעם העברי במלואן. עתה, רואים אפילו המנהיגים „הליריקים“ ביותר, שהעם האנגלי וממשלותיו השונות ודעת הקהל בתקופות שונות, על אף הבתם לתנך, מחזיקים בידיהם עפרון של פנקסן מדיני ועושים את חשבונותיהם כפי ראות עיניהם המדינית-תועלתית.

ובכן — אפילו השמרנים בין השמרנים שבמחנה הציוני, נוכחים לאט לדעת, כי עומדים אנו לפני מפנה מדיני בעל ערך רב וראוי איפוא, לבדוק מחדש את דרכי המדיניות של הציונות. בדיקה זו מובילה אותנו ישר לנתוח הגורמים הפועלים בשטח הים התיכון.

שעתידנו וגורלנו קשורים בו. שומה אפוא על האזרח הפשוט לא לסמוך על מאמרים פובליציסטיים הקובעים הנחות ועמדות שגורות. כי אם לדעת — בצורה כללית כמובן — מהו המצב האמתי בימים-התיכון, מה טיבם ותולדותיהם של הגורמים הפועלים בו, מה מגמול-תיבם ושאיפותיהם.

החוברת, המונחת לפני הקורא, משתדלת למסור בצורה פופולרית את הידיעות הדרושות על המצב בימים התיכון ועל משחק הכחות בו.

מחברה של החוברת לא ינק מאצבעו, כי אם הסתמך בכתיבתו על חומר רב, המוקדש לבעיות הימים התיכון. מוכן, שהמחבר לא הסתפק אך ורק בהרצאת עובדות ומספרים; אלא הכניס את החומר הזה לתוך מסגרת של ציונים ומסקנות מדיניים הנוגעים ישיר או בעקיפין במדיניותנו אנו — בראש וראשונה — בתפקידו המדיני העצום של הישוב העברי וגם בהכנות הדרושות והנחוצות מהתפקיד הזה.

אין ספק, שהקורא העברי לאחר קריאתו את החוברת הזאת יהיה מצויד בידיעות אלמנטריות, שתקלנה עליו להבין את התסבוכות, שהגנו ושרויים בה ובה עלינו למצוא את מקומנו הראוי לעמנו ומל-חמתו המדינית.

ברוך וינשטיין

המצב הגיאוגרפי של ארץ קובע את מדיניותה

התנאים הגיאוגרפיים בהם נתונה ארץ מעצבים את המדיניות שלה. נהר משותף עם ארץ שכנה, הר או אגם החוצים שתי ארצות מהווים מכוונים בעלי ערך במדיניות. שכנות הארץ עם הרים גבוהים המשמשים תריס בפני חדירת האויב, או עם מישור — המאפשר פלישה — שכנות זו משתקפת במדיניות של הארץ. ארץ שוכנת חוף או ארץ יבשתית נבדלות בקו מדיניותן. המדיניות שואפת להתאים את דרכי פעולתה לצרכיה המיוחדים של הארץ, ובהכרח עליה להיות נותנת את התאמת לתכונותיה הכלליות-משתנות. מסיבות חיצוניות עלולות לחלוף — אבל הגיאוגרפיה של ארץ מסוימת אינה משתנית והנחות מסוימת במדיניותה הן כמעט נצחיות. ממילא מסתבר, כי מדיניות שאינה נובעת מההימיוחד של ארץ מסוימת, מדיניות שאולה או חקויה, אינה עלולה לשרת כנאות את הארץ ואת תושביה, ויש והיא ממיטה שואה ומערערת את אשיות המדינה, וסופה — לחלוף לגמרי.

הדברים האלה, המובנים יפה לכל עם ולכל תנועה לאומית עממית, יש להם לגבנו אנו ערך מיוחד. תושבי הארץ העברים, וביניהם גם אלה המכוונים את המדיניות שלנו, הנם ברובם עולים מארצות שונות — יבשתיות או, בכל אופן, ארצות שבהן המצב הגיאוגרפי היה שונה מכל וכל מתבאי ארצנו. המחשבה המדינית שנתגבשה אצלם הנה פרי המסיבות המיוחדות של המדינה בה גדלו והתחנכו. הנחור-תיבה המדיניות — הן מורשת דורות, בטוי להיסטוריה ארוכה, לבטים של דורות בארץ הנתונה. במצב גיאוגרפי אחר מאשר ארצנו, הם משקיפים על מאורעות העולם ועל סבוכי עולם מנקודת-ראות, אשר הותקנה בארץ לא לנו ומותאמת רק לה. לפי השקפותיהם אפשר לנחש את מקור מוצאם הגיאוגרפי. אבל אצלנו — הרי התנאים האלה הם אחרים כלל. הזרים, הגבולות — מצב ארצי אחר מכל הבחינות. על העולים לרכוש להם השקפות מדיניות שהן פרי תנאינו אנו, בלי נטיות למשטר או לעצם גיאוגרפי המזכיר להם נשכחות. עליהם

להסתגל לשנוי הכביר שחל בחייהם לא דק מבחינה פיסיית, אלא בהנחותיהם המדיניות ובדרכי מחשבתם. לפעמים קל יותר לרכוש שפה חדשה, להתרגל לצורת-חיים אחרת מאשר לשנות אופן השקפה על מאורעות ולברוא מחשבה מדינית מיוחדת לנו ולארכנו. לזה דרושים הרבה עמל והכרת העיניים.

אולם יש לקבוע, כי רק בהשתנות המחשבה הפוליטית שלנו נוכל להתוות דרכים נאותות לעבודתנו הפוליטית ולחנך אזרחים בעלי דעה פוליטית בריאה המושתתת על יסודות מעשיים של מצב הארץ וצרכיה. אז — רק אז — תוצר המחשבה הפוליטית הלאומית של עם על אדמתו — מחשבה עצמאית ובעלת תעוזה.

ראשית חכמה — רצועת-אדמה זו, הידועה בעולם בשם ארץ-ישראל, הנה לפי מצבה ארץ ים התיכון ומשמשת מאז ועד היום גשר טבעי בין שלשת חלקי תבל אירופה, אסיה ואפריקה.

ארץ ישראל הנה הגבול המזרחי של ים התיכון ותחנת מוצא של המזרח למערב. חבל ארץ זה שמש שדה קרב לעמים, מעצמות, ממשלות ותרבויות. סביב ים התיכון שוכנים עמים מרובים, בעלי אינטרסים נוגדים וכל המתרחש או העלול להתרחש כפועל יוצא של שאיפות מצטלבות — מגעיש בבת אחת את העמים האלה ומפעיל אותם.

וכאן — בארץ ישראל — הזכרע הגורל של מעצמה לשבט או לחסד. הנצחון בארץ קטנה זו — הנו פתח לכבושים נוספים ומפתח לעולם. המחזיק בארץ זו — מחזיק את דרכי המסחר הבינלאומי. וכך — ים השיאף להריג מגבולותינו נאלץ מאז ועד היום להלחם על מעבר בארץ זו ולכבוש אותה או להכנע לכחות העולים עליו.

מצרים או בבל; יון או רומא; פרס או המוסלמנים; אנגליה — על כולם מצווה לכבוש את הארץ הזו, הפותחת פתח לעולם. ארץ-ישראל משמשת בשבילם צעד ראשון והכרחי בדרכם לכבושים נוספים, וההתאבקות בארץ זו — הנה המודד של הכוחות הלוחמים על הגמוניה בים התיכון. הארץ הקטנה הזו ידעה גורל נסער מאד: כבושים אכזריים, נדודי עמים וגזעים, מהפכות רוחניות כבירות, זרמי מחשבה אשר תססו והתגבשו בכור הארץ הזו. וגורלה בים התיכון ובמאורעות עולם לא נגרע עד היום במאומה מטרגיותו וחשיבותו. עין העולם מופנית אליה, עין לוחטת באמונה עזה ועין של כובש הלהוטת אחר שלל.

הננו מרכז של תסבוכת אינטרסים ועלולים אנו להיות מכשיר בידי בעלי האינטרסים או לזוות גורם המשפיע על הכוחות הללו. שומה, איפוא, עלינו להבהיר את מצבנו, להכיר את הכוחות המתנגדים והנכונים מחר — מזרחים — להפנות את מחצם עלינו. יש לשקול את הכוחות, למוד את מדת חיוניותו של הים התיכון, דרכיו וגבולו המזרחי המשמש סף לעולם נכסף; את העתיד להתרחש, הסכויים ואת המוטל עלינו בפרוס מאורעות כבירים; איפה הן נקודות התורפה ומה הם היתרונות של כל עם בים התיכון; מה כוחנו ולאן פנינו — לאור מציאות זו.

רק על ידי כך נשכיל להתוות לנו דרכי מדיניות עצמאית הנובעת מתוך האינטרסים שלנו ובהתאם לתנאים המסוימים של הארץ הזו בתוך המסגרת הגיאוגרפית שלה. רק מדיניות כזו עלולה לשרת את העם ולהיות ערוכה להתקדמות ולהתגברות כוחנו ויכלתנו בים התיכון. וההכרח שבמדיניות זו — יועיל במדה רבה לאחד את המחשבה הפוליטית של העם בכלל.

הצטלבות האינטרסים בים התיכון

בים התיכון משתקפת, כאמור לעיל, ההיסטוריה העולמית. כימים הקדומים ביותר הוא שמש זירה להתנגשות האינטרסים של עמים ומדינות. המסחר בין מערב ומזרח, צפון ודרום עובר במימי הים התיכון. מלחמות יון על ההגמוניה; מלחמות רומה וקרתגה; מלחמות המוסלמנים עם האימפריה הספרדית; מלחמות אנגליה בספרד; הריב בין אנגליה וצרפת; הריב בין אנגליה וגרמניה — הסיבה והמניע לכל אלה הוא יצר השלטון על הים התיכון.

נדידות עמים, מסעות ותגליות, מסעי הצלב — הכל עובר בים התיכון. תרבויות עולם נוצרו על עברי ים זה. תרבות הניל, עברית, פניקית, יון, רומא, נצרות ואישלם. דור הולך ודור בא — וערך הים התיכון נשאר בעינו.

על אף חליפות הזמנים ותמורות הגורל לוחמים עמי עולם על השלטון בו גם כעת, וההגמוניה בו — קובעת גם כעת את ההנה והעתיד של עמים.

שאיפת השלטון בים אינה פרי של תשוקת ממשל והשתלטות גרידא. שום מדיניות אינה ניוונה לאורך ימים מהזיות סתמיות. המדיניות — ומדיניות שנות אלפים על אחת כמה — מבטאת את

הצרכים החיוניים של העם. המלחמה הנטושה על כבוש הים מעידה על האינטרסים של העמים המתרכזים על יד ים התיכון.

אנגליה — קרתגה של זמננו — סוחרת עמים ומספקת את צרכיה ההכרחיים של תושביה בדרכי ים התיכון;

צרפת — ארץ תיכונית, עם תיכוני לפי אפיו ועברו — חרדה לשלומה ודרכי הים הן ערובה לה, לתגבורת כוחות עצומה;

איטליה — השוכנת בלב ים התיכון ושטופה משלשת צדדיה במימי;

תורכיה — על סף אסיה ואירופה, מחזיקה בידה מפתח לעולם — ית לעמי הים השחור, ניצורה מתרדמה כבדה ונוכרת בימי זוהר עברה;

אלה הם העמים השוכנים על חוף ים התיכון וכוחם אתם או עולה ומתגבר ועלול להיות משקל מכריע ברבות הימים. עמים, שדרכי ים התיכון והנכסים שרכשו על עברי ים זה קובעים את גורלם.

אלה הם העמים העתידיים להתמודד בפנת עולם זו על שלטון וגדולה כן — ספרד. היה היתה! 400 שנה שלטה ספרד במימי הים.

ספינותיה הכבירות היו חוצות את הים לארכו ורחבו, מהמרחק הרחוק ועד לאיים הבריטיים. ואמנם — הגיאוגרפיה של ארצה הועידה אותה להוות כח מכריע בים. חופה — שופע נמלים טבעיים, וזרחה עובר צי עולם. היה זמן והיא שלטה על איטליה, פורטוגל, אמריקה. היא גם שחסלה את ההגמוניה של המוסלמים בים התיכון בנצחון המפואר ע"י לפנטו בראשות מלכה ג'והן.

תבוסת ארמדה חרצה את גורלה. בד בבד עם תבוסה זו בא כליון על מסחרה. היהודים שגורשו מספרד בונים נמלים בהולנד וגרמניה ומעבירים את המסחר הבינלאומי למרכזים חדשים. ספרד מתרוששת ובאין התסיסה והדינמיקה התמידית היא מתנוונת. מעולם לא מצאה כחות ולא אישיות כבירה אשר יקימו לתחיה את העם ויפתחו את הארץ. בזירת הפוליטיקה הבינלאומית אין לספרד שום מקום ניכר ותפקיד. זולת זכרונות נהדרים וצעגועים קלושים, בנינים מפוארים ואגדות, דון קישוט וקרבות שוורים — לא נשאר מאומה מגדולתה. ספרד הנה זה מאות בשנים כדור משחק בידי כחות חוץ, אשר עושים בה כבתוך שלהם. מלחמת האחים האכזרית עד להתבדה, שהיתה נטושה בארץ זו — שמשעה מעבדת נסיונות לסוגי נשק שונים של עמי אירופה. בחשוב הפוליטי של כחות עמי ים התיכון אין היא משמשת גורם בעל-ערך. גורלה נתון בידי מעצמות אחרות.

הנה מה שכותב מגזר גנרל א. ד. טמרלי (הסופר הצבאי של „דיילי טלגרף“) בנדון זה: „ספרד חלשה ועצמאית נוחה לנו ביותר מבחינה פוליטית ואסטרטגית...“

אנגליה

אנגליה היא מדינה בעלת כלכלה בלתי רציונלית. היא מצפה למזון וחמרים גלמיים מעבר לים ומאפשרות המעבר בים תלויים חייה המדיניים.

מדי שבוע זקוקה אנגליה ל-6,000,000 טון של מזון ו-24 מיליון טון של חומר גלמי, כדי להתקיים באופן סדיר. בעד המזון והחמרים האלה היא משלמת בתוצרת תעשיתית שלה. האכספורט והאימפורט עוברים בהכרח את הים וחלק הארי מהם (70% של האכספורט ו-60% של האימפורט) עוברים את הים התיכון.

מספרי החמרים הגלמיים כוללים גם נפט, אשר בלעדיו לא תתכן החזקת הצי הימי והאוויריה בכושר פעולה.

ים התיכון הנו הדרך הקצרה של האימפריה למזרח הרחוק — להודו, לאוסטרליה ולניו-זילנד. קיום האימפריה האנגלית תלוי, איפוא, במדה רבה בשלטונה של אנגליה בים התיכון.

מודרכת ע"י חוש לאומי בריא ידעה ארץ זו לחנך בנים גדולים עזי נפש וצמאי הרפתקאות, אשר חזו את גדולת ארצם וצרכיה בעתיד ובמאמצים נואשים, לפעמים מעל או למרות דעת הקהל, השכילו לרכוש השפעה, לתקוע יתד ולבסס את שלטונה של אנגליה בכל אחר ואתר.

ספק במקרה, ספק מתוך שאיפה מכוונת יצאו חלוציה לרכוש איים, בסיסים, ארצות שלמות ולהאדיר את כחה של האימפריה. כך נרכשו גיברלטר וסואץ, השערים לים התיכון, מלטה, שנכבשה לפני זה ע"י נפוליאון, וקפריסין.

גיברלטר:

הגיברלטר נכבש ע"י אנגליה ב-1704. כעת הנו נמל צבאי מעולה בלתי נכבש ומשמש מבצר שעל ידו אפשר למנוע כל אניה מלהכנס לים התיכון. ספרד השתדלה זה כמה להשיג את הנמל הזה והציעה בתקופת הדיקטטורה של פרימו די ריבירה להחליפו באיים הבלריים תושבי הנמל מתפרנסים רק הודות להימצאות הצבא במקום וחניית אניות בנמל.

יתכן מאד שלאחר נצחונו ידרוש פרנקו מאת אנגליה לוותר על הגיבולת, והכר זה עוד עלול לגרום לתסבוכת רבה בפנה מברעת זו. הנצחון של פרנקו יתן פתחון פה למעצמות האויבות לבריטניה ללחץ על הדיקטטור של ספרד הלאומית להוציא את עמדת מפתח זו מידי הבריטים. ברם, התור על גיבולת משמעו חסול אונה של בריטניה בים התיכון, באשר המבוא לים עלול להסגר בפני אנגליה. ומן הנמנע שותור זה ייעשה כל אימת שכוחה של אנגליה איתן.

מ ל ט ה :

עד המתרחות בים התיכון ב-1935 נחשבה מלטה כנמל צבאי ממדרגה עליונה. האדמירליות האנגלית לעגה לכל הבעת חשש, כי האי עלול לעמוד בסכנת כבוש ע"י מי שהוא. בימים הנסערים של כבוש חבש בא מפנה חריף. האניות שעגנו בנמל יצאו ממנו ונסוגו לאלכסנדריה. רק לאחר כך באה ישורת בקורים והנמל שופר באופן יסודי.

האיטלקים משתדלים להפיח בקרב המעוט האיטלקי במלטה רוז של איבה נגד אנגליה. אולם שלטונה של אנגליה באי הוא יציב בכל זאת.

מלטה היא תחנת בינים בשביל צי אנגליה בים התיכון ואתראה כלפי איטליה, כי חופה הוא קרוב למדי ונוח להתקפה.

ק פ ר י ט י ן :

בועידת המעצמות בברלין ב-1878 הגן דיזרעאלי על תורכיה בפני לחצה של רוסיה על קושטה והשיג את קפריסין. האי שוכן מול סוריה (במרחק של 60 ק"מ) ואסיה הקטנה (40 ק"מ). האיטטרטגיה האנגלית משתמשת בו בתור משקל נגדי לבצור רודוס ע"י האיטלקים. עבודות הבצור, ההכנה וההתקנות נמשכות והולכות.

ט ו א ץ :

תעלת סואץ, אשר נרכשה בשביל אנגליה ע"י דיזרעאלי למרות ההתנגדות של פלמרסטון, הנה כעת הדרך החיונית בשביל אנגליה והעולם.

התעלה נבנתה לפני 70 שנה ומספיקה בקושי לצרכים, שהלכו ונתרבו מאד. התעלה הנה צרה ובזמן מלחמה אפשר, ע"י הטבעת אנית, לסתום לזמן ממושך את המעבר בה.

לשם שמירה על התעלה מוכרחה אנגליה להיות בטוחה בא-זורים הסמוכים: מצרים, חצי האי ערב וארץ ישראל.

כבוש חבש ע"י האיטלקים והמדיניות הקולוניאלית שלהם בלוב, ולבסוף ההסתערות על אלבניה, פורו כל אשליה מהמוחות ההפכפכים של הערבים. על אף דברי שחצנות וחוצפה מטיבים הם לדעת, ששלטון אנגליה באזורים אלה הנו שלטון של שבעים, השומרים על הקיים בלי תביעות נוספות. אבל אם במקום אנגליה תבוא איטליה, היא תרושש ותדכא את הערבים עד עפר. היא תנהיג משטר של משמעת כפויה, של נשול וקפות עד השמדה. אין שום ספק שמצד זה מצד הערבים, אין שום סכנה נשקפת לאנגליה. אלה שמחים בחלקם וטוב להם בצל האימפריה הבריטית. החבל „הבלתי-מרוצה" היחידי הנו ארץ ישראל וכל אימת שהיהודים יהיו מיעוט, הארץ לא תשקוט.

ב-1968 ייגמר תאריך הזכיון של חברת תעלת סואץ והתעלה צריכה, להמסר לשלטון מצרים. אנגליה מתכנת, איפוא, להעביר תע-לה מקבילה בשטחה של א"י וערכה של הארץ הזו יגדל פי כמה. מובן, שבתמורות החלות בעולמנו ונוכה הנכונות לכבד חוזים והבטחות מי ינבא עתידות, ואפילו על פי הנחות מוסכמות בכתב, בחתימה.

צ ר פ ת.

המדיניות של צרפת נעצבת ע"י המטה הצבאי בהתאם לצרכים הצבאיים של המדינה ובהתחשב עם זה שצרפת סבלה שתי פלישות על אדמתה במשך 50 שנה (1780, 1914) מצד אויב העולה עליה באני-שים ובדריכות מלחמתית.

שתי דאגות באה למלא מדיניות זו: הגנתית בגבול גרמניה אשר הבטוי המוחשי לה — קו בצורים ומבצרים מגינו; ודאגה למעבר בשביל מלאי אנשים ונפט — מעבר העלול להיות מסוער מאד — בים התיכון.

במלחמה העולמית העבירה צרפת חיילים מצפון אפריקה למערכת הראשית ואלה שמשו גדודי המחץ של צבאה. 34 מיליון אנשים חיים באפריקה הצפונית-צרפתית ואלה שלחו גדודים, אשר הו 43% של הצבא הצרפתי. לעומת הרכוז הטבעי ההולך ופוחת בצרפת גופא, דואגים המדינאים הצרפתים להבטיח מלאי צבא גדול

ככל האפשר בצפון אפריקה ולשמור על הדרכים בים התיכון, שבהן מועברים החיילים למטרופולין.

מענין: בימי מלכותו של אלפונס ה-13 התנהלו שיחות רציניות בין המלכה הצבאית הצרפתית וראשי ספרד על תנאי התאמת מסילת הברזל לשם העברה מהירה ביותר של גדודי צפון אפריקה הצרפתית לצרפת. וכן ידועה גם תכנית בנין מנהרה, אשר תקשר באופן ישיר את צפון אפריקה עם צרפת לשם מעבר מהיר ובלתי-מופרע של חיל מלואים. גם תעלה זו צריכה להיבנות סמוך לספרד.

התפתחות הענינים בספרד, הנטיות המדיניות ומעשיו של פרנקו לאחר נצחונו ימצאו הד ניכר בכיוון הפוליטיקה של צרפת. זמכאן גם הסבר מלא של יחס צרפת למלחמה הפנימית בספרד: הם לא הושפעו מקרבת השקפות עולם, אלא מושתתים היו על הדאגה לאפשרות להביא חיילים, למעבר, להבטחת יחסים הוגנים עם המנצח בספרד. הסוציאליסט בלום לא יכול היה לשנות כאן מאומה. וכן דאלאדיה — התנאים הגיאוגרפיים קובעים מאז את דרכי המדיניות. אסור לה לצרפת לנהל מדיניות, אשר תאלץ את פרנקו למסור את הבלריים למעצמה אחרת בים התיכון, כי תבלריים עלולים לסגור את המעבר של חיל צרפת מאפריקה לאירופה.

גם לגבי הצורך החיוני בנפט יפה כוחן של ההנחות הקודמות בדבר ערכו של ים התיכון עבור צרפת:

התעשייה הצרפתית בימי שלום ועל אחת כמה וכמה בימי מלחמה, תבמיוחד הצי הימי והאווירי, זקוקים לנפט. והנפט מובא מאמריקה, רומניה וטרופולי אשר בסוריה. אמנם הנפט האמריקאי נוח לקבלו בנמלי צרפת בים האטלנטי — ברם, נפט המובא מרומניה, טריפולי, הכרח שיבא דרך ים התיכון. והנפט העובר את הים התיכון מהווה 53% של התצרוכת בצרפת.

ולכן נכונה צרפת לוותר לתורכיה בשאלת אלכסנדריה למען שמור על ידידותה בקרבת הנפט ממוסול, הנוזל מפי הצנורות בטרין פולי לאניות צרפתיות. לכן תוותר אולי צרפת למוסוליני בשאלת ההשתתפות במנהלת תעלת סואץ או בשאלת גייבוטי. ברם, כל הפרעה בדרכי הים התיכון, העלולה לסכן את מעבר צבאה הקולוניאלי ואת הספקת הנפט, פוגעת בעורקי החיים של צרפת ותקים אותה כאיש אחד למלחמה נגד כל תוקף.

וכאן משמעותם של דברי דאלאדיה ב-27.3.1939 כתשובתו

לנאמו של מוסוליני: „אמרתיו והנני מדגיש, שלא נותר על שעל אדמה ולא על אחת מזכויותינו“.

אפריקה הצפונית-מזרחית:

אפריקה הצפונית-צרפתית כוללת את מרוקו, אלג'יר ותוניס. מרוקו: למעשה דרוש עוד כבוש אמתי של הארץ, שנשארה בלתי-ידועה כמעט ושיש בה, לפי דברי החוקרים, אוצרות מינרליים כבירים. מרוקו הצרפתית מנוהלת ע"י המיניסטרוני לעניני המושבות. אלג'יר: הארץ היא פוריה מאד ומהווה חלק אינטגרלי של צרפת. היא מנוהלת ע"י מיניסטרוני הפנים בפריז.

כאן מקומו של לגיון הזרים המפורסם, המורכב מ-70 אלף חיילים ו-3 אלפים קצינים. השלטון הצרפתי במקום הנו יציב כמו במטרופולין. הארץ מוציאה אכספורט גדול של תבואות, שמן זית וירקות.

תוניס: לשאלת תוניס, המהווה כעת את סלע המחלוקת בין צרפת ואיטליה, מן הראוי להקדיש תשומת לב מיוחדת. הצרפתים השתלטו על תוניס ב-1881 בזמן שהיה קיים הסכם בין הביי (השליט) המקומי לבין הממשלה האיטלקית. הדבר פגע מאד בהרגשת האיטלקים והגיע את ממשלתם להצטרף לברית אוסטריה-גרמניה, שגם לה היא פנתה עורף במבחן הראשון, במלחמה העולמית. מאז אין האיטלקים סולחים לצרפתים על אשר העיזו להקדים אותם. ברם, השאלה אינה נובעת מכבוד שנפגע, אלא מענין יותר חיוני.

המרחק בין תוניס וסיציליה הנו רק 70 ק"מ. שלטון איטלקי כתוניס היה מוסר לה עמדת מפתח בים התיכון, אכן, לא רק צרפת איננה יכולה להסכים למסור לאיטליה את עמדת מפתח זו, אלא גם אנגליה לא תסכים לעולם, שגם סיציליה וגם תוניס תמצאנה בידי מעצמה אחת. כי באופן זה היתה נתונה לגמרי לחסדה של המעצמה הזאת.

למען הצדקת תביעותיו משתמש מוסוליני במעוט האיטלקי הנמצא בתוניס. כבר ב-1896 נחתם הסכם בין צרפת ואיטליה, שלפיו נהנו האיטלקים בתוניס מזכויות מיוחדות והיתה להם כעין אבטונומיה לאומית. לאחר הנצחון במלחמה העולמית בטלה צרפת את ההסכם הזה באופן שרירותי. איטליה, אשר יצאה מנצחון המלחמה מאוכזבת ובהרגשה שרומתה, תבעה מפיו של מוסוליני שניים ושפורים שונים.

אחת מהנחותיו של מוסוליני (1291 — טריאסט) היתה: „יש לברר את הסכמי השלום ולשנותם בחלקיהם, שאינם ניתנים לבצוע או בצועם שימש מקור של שנאה וסיבה למלחמות חדשות.“
ואחת מתביעותיו הנמרצות היתה שנוי עמדת האיטלקים בתנאים וחדוש ההסכם מ-1896.

יחסי צרפת ואיטליה מגמר המלחמה העולמית היו מעורפלים ביותר. ההפיכה הפשיסטית לא מצאה אהדה בין הצרפתים ופליטים השתמשו בהשפעתם ונהלו בה תעמולה עקשנית נגד המשטר של מוסוליני. רק בינואר 1935 נתישבו כל הסכסוכים בין שתי הארצות הללו עם חתימת חוזה ברומא. בשם צרפת חתם לאוואל. ההסכם הזה נועד „להסדיר באופן מוחלט ולחסל את שאלות-המחלוקת, שהיו בין שתי הארצות.“ לפיו היה הסטטוס של האיטלקים בתוניס הולך ומשתנה בהדרגה עד לידי טמיעה גמורה בתוך העדה השליטה, הצרפתית — מאידך קבלו האיטלקים שפורי גבולות בלוב ומעין יד הפשית בחבש...

במכתב מ-17.12.1938 הודיע המיניסטר לעניני חוץ של איטליה הרון ציאנו, כי הממשלה האיטלקית אינה חושבת את ההסכם האמור לקיים. לצעד הזה הקדימו הפגנות ומאמרים, אשר בוימו במכוון. על ההפגנות והאיומים ענתה צרפת ב„לאו“ מוחלט כאיש אחד. ב-26.3.1939, בנאומו בחגיגת יובל ה-20 של הפשיזם, הגדיר מוסוליני את תביעותיו לצרפת: תוניס, גיבוטי ותעלת סואץ. ברור, שצרפת תהיה מוכנה לנהל משא ומתן על מצע הגיוני, כפי שרמז כבר דאלאדיה בתשובתו ב-29 לאותו חודש. אך מעל לכל ספק הוא שמוסוליני לא יסתער למלחמה ואינו משלה את עצמו, כי יקבל את תוניס.

הדבר הוא בניגוד לאינטרסים החיוניים של צרפת, המזדהים לגמרי עם אלה של אנגליה, כאמור לעיל.

א י ט ל י ה

ההסכם בין איטליה ומעצמות המערב בעת המלחמה העולמית, אשר הניע את איטליה לצאת נגד בני בריתה גרמניה ואוסטריה, מוכיח בעליל את שאיפות האיטלקים, אשר אינן תלויות כלל בפוליטיקה של הפשיזם.

ההסכם של 1915 בלונדון מבטיח לאיטליה במקרה של נצחון את טרנטינו, טירול עד הברנר, טריאסט, הגסיכויות של גורידה

וגרדיסקו, יסטריה, דלמטיה עם האיים השכנים לה וכן חלק הגון של שטח אדליה סמוך לים התיכון. כן הובטחו לה זכויות מיוחדות באם תהיה חלוקה של האימפריה התורכית, ולבסוף, באם המושבות הגרמניות תחולקנה בין המעצמות — תשיג איטליה חלק הגון בהתאם לצרכיה.

הרי לפניכם איטליה הליברלית, הרפואה והבלתי-מדורבנת בעלת אותן „תשוקות השלטון“ ו„יצרי ההשתלטות“ של הפשיזם מהיום — תיאבון הנובע מכורח התנאים הגיאוגרפיים. הנה מה שכותב מוסוליני, אשר היה תועמלן נלהב להצטרפות לברית המעצמות, לאחר הנצחון: „ההסכם בוורסייל היה בשביל איטליה השמדת כל האידיאליים. נצחנו במלחמה — נוצחנו לגמרי בקרב הדיפלומטי. עמדנו לפני הפסד של דלמטיה, ארץ איטלקית לפי המסורת וההיסטוריה, לפי השפה המדוברת, לפי המנהגים וההרגלים ולפי שאיפתם הלא-הטת והנאמנה של תושביה. פיומה, עיר איטלקית, הועמדה בסכנה. הבעיה הקולוניאלית נפתרה באופן שלילי בהחלט. עם כמונו, חזק ופורה, הזקוק לחמרים גלמיים, שווקים ומקומות-מוצא ואדמות בשביל בניו המתרבים, קבל רק אי אלה שפורי גבולות, בו בזמן שעמים אחרים חלקו ביניהם את שלל המלחמה. יכולתי להרגיש את אי-שביעת רצון הרוחת בין הממונים הלוחמים. זוהי הפעם השנייה שאיטליה, אשר הכניסה לסכסוך מזוין אנשים, אמצעים ונוער, יצאה מכריתת השלום בידיים ריקות וברוב אכזבות“. וכך בטא מוסוליני את תביעות איטליה בתוקף ובעוז כלפי עולם, אשר הכזיב את כל תקוות מולדתו. לאחר המלחמה, אשר הוכתרה בנצחון של שותפי איטליה, היא נמצאה בודדה ועזובה לנפשה עם הרגשה מרה ותשוקת תקן מעוות. זה גם מסביר את עמדת איטליה הפשיסטית לגבי חבר הלאומים, אשר מעולם לא הצטיינה בנאמנות או חבתייתר כלפיו. בים התיכון שלטו שלטון בלי מצרים אנגליה וצרפת ובמזרח ים התיכון עלה שוב כוחה של תורכיה לאחר הנסת יון מאדמות תורכיה ע"י קמל פשה וחתימת הסכם לוזאן.

ושוב אומר מוסוליני: „מבחינה גיאוגרפית, הסטורית, פוליטית וצבאית לנו ים התיכון שטח חיוני בשביל איטליה“.

וכך מרכזת איטליה הפשיסטית בהנהלתו הדינאמית של מוסוליני את כל מעיניה, אונה והונה; אינה חוסכת ואינה מחמיצה הזדמנות, גם לא נרתעת מהסתכנות — בכדי להגשים את השאיפות של הליברלים מלפני המלחמה העולמית...

החזון הפשיסטי שואב את עצמת רוחו מימי הזוהר של רומא. השלטון חושף עתיקות ומחיה נשכחות בהסטוריה המפוארת של תושבי חצי האי האפניני. מוסוליני דרוך רצון להחזיר תכונות שאיפות. מהלך חיים רומאי באזרחי איטליה. הוא מפעים את הנוער בחזרות הקרבות וקנאות לעם ולארץ — במחזות העבר. הנוער האיטלקי מתחנך בהכרה שהיים התיכון היה פעם ים לאומי של רומא והיה עד לגדולתה. הוא גדל בהכרה, ששלטון רומא הקיף את המזרח הקרוב ורחוק, את החלק הפורה של אפריקה, ארצות ים התיכון, השחור, הכספי, מצרים.

ועוד הוא יודע: רק עקב חולשתה הפנימית נתפוררה המעצמה. ולקראת עתיד מזהיר מרוכזים ומכוונים חיי האומה ומאמצי

השלטון.

כתוצאה מהלך רוח זה בא כבוש חבש, אשר תוכן והוכן משך שנים ואשר בא לבצע את אשר לא הצליחו הליברלים לפני 50 שנה. הכבוש הזה יצר באפריקה מצב חדש לגמרי. איטליה מחזיקה בידה את מימי הנילוס ויצרה מסביב למצרים צבת, שידותיה הן לוב וחבש.

הדבר השפיע כמובן על חתימת ההסכם בין מצרים ואנגליה.

אשר במשך שנים התלבטו בו בכדי.

ביום התיכון יש לה לאיטליה (מחוץ למושבה גדולה לוב, אשר בה היא מנהלת מדיניות כלכלית ופוליטית שרירותית ועריצה מאד לגבי ערבים הנהדפים למדבר, ומיישבת המוני איטלקים במקומות הפוריים שמשם נושלו ילידי המקום) איים איסטרטגיים: סרדיניה, פנטלריה ואיי דודקנס.

המושבה לוב, שהוכרזה כשטח אינטגרלי של איטליה, משתרעה

לאורך של 1200 ק"מ ליד ים התיכון.

לוב מורכבת משני חבלים: טריפוליטניה (600 אלף ק"מ) וצירניקה (75 אלף ק"מ). החבל השני הנו די פורה, תושביו מתפר-נסים בעיקר מגדול עדרי צאן.

בזמן המתחזות ביום התיכון ב-1935 רכזה כאן איטליה צבא רב, אשר שמש מעין איום כלפי אנגליה במצרים וסודן.

אי חשוב מאד מבחינה איסטרטגית הנו פנטלריה, הנמצא בין סיציליה וטוניס. בזמן האחרון הוא נהפך למבצר עז, אשר עלול למלא תפקיד רב ערך במעבר הצר הזה.

אדות הים האדריאטי אומר מוסוליני: „המפרץ הנקרא ים

אדריאטי הנו, מבחינת עניני איטליה, בעל חשיבות עליונה. הדברים משמשים הסברה על יחס איטליה לאלבניה וכן אתראה למעצמה אחרת, אשר חותרת למוצא לים התיכון — לגרמניה.

אלבניה — „הארץ האצילה הזאת נמצאת רק שעות מספר מברי ואשר קלטה תמיד זרם של תרבותנו; ארץ בה הבהבו ניצוצות של חיים מדינאים רק הודות להשפעתנו בה.“ (מוסוליני — באטוביאור גרפיה).

מבחינה כלכלית, תרבותית וחברתית היתה השפעתה של איטליה על ארץ הררית זו, המורכבת משני שלישים מוסלמים וזכר-ללת ביחד כמיליון וחצי תושבים, כללית ושלמה. עניניה הכספיים של המדינה היו בידי האיטלקים, נמלי אלבניה שמשו כבסיסי צוללות בשביל חצי האיטלקי. ברם, הענינים של איטליה נעשו יגיעים עקב לחץ ההולך וגובר של גרמניה, אשר עם ירשה את אוסטריה קבלה ממנה גם את התביעות הבלקניות ומתקרבת בעקביות לממש את השפעתה הכלכלית בבלקנים. התפתחות זו של הענינים אלצה את מוסוליני למהר ככל האפשר ולהתריס את הדרך בפני יריב מסוכן כפי דבריו ב-26.3.1939: „האינטרסים של איטליה בים האדריאטי הנם מחשיבות עליונה ורק הסלבים רשאים לתבוע ממנה זכויות בים זה.“

אין ספק שלאחר כבוש אוסטריה, ציכיה והפסיעות הגסות של גרמניה לכוון הבלקנים מהרהר מוסוליני בטיב הברית הזו, שכל דבקה היה — טינה. זה גם מסביר את הנעימה המתונה של מוסוליני בתביעותיו לגבי צרפת.

ושוב: במבחן ראשון „ציר“ זה, שנודווג בלי אהבה ובלי אמונה הדדית, ואשר גרמניה בגדה בו זה פעמים רבות — יימס. ואין חדש...

תורכיה

ב-1919 נחתמה בסאוור ברית שלום בין מעצמות המערב לבין השולטן התורכי וביום זה נסתם הגולל על תורכיה זו של ההרמונים. המהפכה של תורכיה הצעירה תססה עמוק בנבכי נפשם של טובי בניה והפשה לה בטוי נמרץ. בקושטת שלטו המנצחים, דובר על חלוקה לפי הרמזים בחוזה לונדון משנת 1915. השולטן וותר על סוריה, עירק וארץ-ישראל. על תורכיה המזרחית וחלקים של אסיה

הקטנה. הוא נכנע לדרישות שלא לחמוש את אזור הדרדנלים ומסר את עצמו למרות הבריטים. יון עלתה על אסיה הקטנה ולכאורה הקיץ הקיץ על תורכיה. באותו זמן קם לה איש גדול, אשר הזעיק את עמו ולכד אותו למלחמה על קיומו ועצמאותו. נעזר בכוחות צרפת ורוסיה הצליח קימל אתתורק להדוף את האויב מגבולות אסיה הקטנה ומזרח תורכיה. השולטן הודה והמהפכה שנתחוללה נגד השעבוד הלאומי כוונה ביתר עוז לקראת שחרור מלא של העם מכבלי משפטים קדומים. מסורת נושנה ומנהגים רקובים. ב-1922 נחתם חוזה חדש בלוזאן. בוטלו הקפיטולציות, הוכרה עצמאותה של תורכיה, אבל ההגבלות בנוגע לבצור הדרדנלים נשארו בעינן. לאחר סיום מוצלח של מלחמת השחרור החלה מלחמה מקיפה ויסודית לחדוש פני תורכיה. נבצר מאיש אירופי לתפוס את מהות המהפכה הנפלאה הזאת שלא דלגה על שום שטח וגלוי של חיים צבוריים וחדרה לתוך חיי המשפחה וה- איש. המצביא המזהיר לא נרתע משום נסיון ללכד את העם ולחנכו לקוממיות אישית ולאומית.

כימל התערב בתוקף בעניני העם המקודשים ביותר; בדת ומסורת. בכתוב ובבלבוש וחתר ללא רתיעה להשרות רוח אירופית על החיים ומהלך העניינים במדינה. נעשו פעולות נועזות להחליף אוכלוסין עם יון, אשר יבטיחו את תורכיותה של הארץ — פעולות אשר תוכתרו בנצחון כלכלי ומדיני.

כימל לא נטר טינות, אלא שאף בהגיון בריא ללכד את העם, לחזקו מכל הבחינות. הוא לא נרתע מלקבל הלוואות מברית הסתמי-טים כדי להקים חרושת עצמית; עזרה והדרכה/מצרפת בהקמת חיל אויר ומאנגליה בהקמת צי נאות; והלוואות מגרמניה בצורת מכונות ואניות והדרכת חיל רגלי. בצעדי עוז הלכה תורכיה וצעדה קדימה בכל החיים המדינאיים.

ב-1936, לרגל המתיחות ביים התיכון ולאחר שמעצמות המערב נאלצו להוקיר את אונה של תורכיה עקב הסכסוך עם איטליה — עורר כימל את שאלת בצור הדרדנלים. בצירוף המסיבות לא היתה להתנגדות ערך ממשי ומעצמות המערב שמחו, למעשה, לצורה ההגונה שבה הוגשה השאלה לדיון במונטרה.

ביולי אותה שנה השיגה תורכיה מידי בריטניה, צרפת, יאפן, יון, בולגריה, רומניה, יוגוסלביה ורוסיה את הזכות לבצור הדרדנלים, אשר נתקבלה בהתלהבות עצימה בתורכיה. איטליה נמנעה מלחתום על חוזה מונטרה לאחר הסנקציות, שהוטלו עליה מטעם חבר הלומים.

על כוחה של תורכיה ומקומה במקהלת המעצמות, יוכיח מעשה אלכסנדריתיה:

בין תורכיה וסוריה ישנו שטח שבמרכזו נמצאת אלכסנדריתיה והמאוכלס על ידי תורכים, סורים, קלודים וארמנים. לרגל חוזה צרפת-סוריה, שעמד לווכוח בממשלה הצרפתית, נתעוררו מהומות בשטח אלכסנדריתיה. חבר הלאומים בחר במשלחת אשר מתפקדה היה להעביר בחירות הוגנות בשטח הזה. דובר על הגהלה מקומית. ברם, הרוחות לא נרגעו ופשטו שמועות על נכונות של תורכיה לספח את השטח הזה אליה. ביולי 1938 נחתם הסכם צרפת-תורכיה, שלפיו זו וזו אחראיות בעד הסדר במחוז. צרפת לא יכלה להרשות התפתחות עניינים, אשר עלולה לסכן את ידידות תורכיה במזרח ים התיכון בעוד שבטריפולי נמצא פה צנורות הנפט ממוסול. ברור היה, שצרפת מוכנה לוותרים נוספים למען שמור על יחסים טובים עם תורכיה זו, שפעם הרי שלטה שלטון בלי מצרים בסוריה וארץ ישראל. אם לאחר כך השתלטה תורכיה לגמרי על אלכסנדריתיה והפכה אותה לחבל תורכי מכל הבחינות, אין שום הפתעה בזה.

ראויה לציון ולהדגשה מיוחדת העובדה, כי הבלעת חבל זה, המאוכלס ערבים, לא זעזעה כלל את העולם הערבי ולא מצאה שום הד. כל התושבים השלימו מיד עם כל ההוראות והפקודות, שהוצאו ביד נטויה על ידי תורכיה.

תורכיה מונה כעת בערך 16 מיליון תושבים. השלטון הוא יציב. הכלכלה בריאה. שופעת חיי תרבות. האוכלוסין כולם ברובם תורכים, גלהבים למשטר. הנוער מתחנך בארגוני נוער לקראת מלוי תפקידים בעם ובמולדת. הצבא התורכי מונה 250 אלף חיילים בזמן רגיל אשר יכול בעת הצורך להגיע יחד עם המלאי לשני מיליון. הנו ממוכן, מוכשר ובעל משמעת וכשור, הציוד הצבאי הנו חדיש ביותר. יש לה צי אוירי וצי ימי אשר הולך וגדל.

על אדות תורכיה זו יודעים אצלנו רק מעט והערכתה נובעת מזכרונות קלושים של ספורים ורשימות מתקופת השוחד וההרמוגים. צרפת מוכנה לוותרים, וכיוצא בזה אנגליה, בכדי להבטיח את אהדתה של תורכיה בשעת הצורך.

המדיניות הציבנית, הרחוקה מלהיות ארץ-ישראלית מרחפת בטריקלני לונדון ולא התאמצה להתקרב לבין-ברית זה שלנו. שאינטרסים משותפים עלולים לאחד אותנו. לעומת ההזיה על ברית ערבית — פרי מזימות אנגליות —

שאינו לה שחר, קיימת מעצמה אדירה, אשר בשעת כושר בודאי שתתבע את זכויותיה הטבעיות

במזרח הקרוב אין כח או צרוף כחות, אשר ישווה לכושר הפעולה של מעצמה זו ותקופת הספוחים של חבלים לתורכיה עוד טרם נגמרה — ספוחים, אשר לשמעם לא יעיו שום ערבי לחרוץ לשון ושום צרפתי או אנגלי לא יסכן ידידות חיונית כל אימת שהדברים אינם נוגעים בצמרת האינטרסים של עמם.

הדברים אמורים בימי שלום יחסי. בשעת מלחמה מי יתריס את דרכה של תורכיה לסוריה, עירק, ארץ ישראל וחצי האי ערב? התרצינה אנגליה וצרפת לדחוף את תורכיה לזרועות גרמניה? וכלום סבור מי שהוא, ושדוקא תורכיה תשלים לעולם עם הקצוצים בעקב המלחמה העולמית?

כאן חבויות אפשרויות כבירות, אשר מן ההכרח לנצל אותן לטובת העם העברי ועצמאותו בלי רגישות יתירה ושעבוד לדרכי הפוליטיקה הנדרשות.

כל חשוב פוליטי והשערה צבאית הם נבערים מיסודם כל עוד לא ניתן משקל נאות לכחה של תורכיה במזרח וערכה בתור מעצמה צבאית בעלת כושר פעולה מעולה, המחזיקה בידיה את המעבר בדרדגלים בשביל הצי הרוסי מהים השחור וציים אחרים לים זה. התבוסה שהנחילה תורכיה העותומנית לאנגליה וצרפת במיצרים אלה טרם נשכחה מלב מצביאי שתי המדינות.

ותורכיה זו, אשר במשך דור שלם אמצה את כוחותיה הפנימיים ושאפה להבראה ואזון בכל שטחי החיים המדיניים, תורכיה אשר מזמן לזמן מבטאה את תביעותיה במזרח — עוד נועד לה תפקיד מכריע בכל תסביכות, אשר תתהווה במזרח ים התיכון.

ברם, אצלנו ההתענינות והידיעות על תורכיה זו הן קלושות ופחותות מאשר על מקסיקו, למשל. פחות נכתב אצלנו על משטרה, מאשר על המתהווה במקסיקו או שוודיה, התוגים החולשים על מדיניותנו טרם נגמלו מחויות קודמות ונטיות סתמיות. בשעת מבוכה של גזירות מתחילה איצה-ריצה לאנקרה בכדי להשפיע על השותפים להתנגדות לרעיון של פן-ערביות, ולאחר זמן שוקעים שוב בשיגרה מבחילה, אין ספק, שהפסדנו הרבה בגלל אי טפוח יחסים נאותים בין העם העברי והעם התורכי מכל מקום רצוי לנו העם התורכי בתור בן-ברית. לפי כל ההכרחות והקו המדיני של תורכיה, אין שם התנגדות למפעלנו, אלא להיפך.

הבנה ואהדה. תורכיה מעריכה את כחנו וזקוקה לאהדתנו בארץ ובגולה ביום פקודה. לעומת מזימות המערערות את בנינו, עלינו לרקום ברית עם תורכיה — השליטה מאתמול ושמא גם מחר — במזרח הקרוב.

מלחמה, כי תפרוץ בים התיכון...

אכן, ערך ים התיכון בעינו עומד לגבי מעצמות העולם על אף התמורות שחלו במשך אלפים בשנים, תמורות מדיניות, כלי-כליות ומכניות.

חוסנם הכלכלי — לפעמים עצם קיומם הלאומי — של עמים אחדים תלוי בהשפעתם בדרכי ים התיכון, הצטלבות האינטרסים גדולה היא וכל עם משתדל בעירנות והתמדה להשיג עוד עמדה ועוד נחלה, אשר תבטיח לו את המעבר ועלית ערכו בים התיכון.

במשך מאות בשנים התרה אנגליה לתפוס עמדות כאלו ולהתבצר בהן. גיברלטר, מלטה, סואץ, קפריסין ומצרים מעידים על חוש בריא של כובש זה, אשר חזה מראש את תסביכות האינטרסים והתנגשות השאיפות ודאג לשמור ע"י כבושים אלה, אשר נעשו לפעמים מתוך התנגדות בתוך המחנה גופא, על עליונותו בים התיכון.

כתוצאה מהמלחמה העולמית והודות להצהרת בלפור והמנדט על ארץ ישראל לטובת העם העברי, השלימה אנגליה את בצורה בים התיכון והשיגה עמדה, אשר ממנה תוכל יפה להגן על מעברה בסואץ או — בשעת הכרח — לכרות תעלה חדשה מעקבה לים סוף. הבסיס האינטרטגי בארץ ישראל הנו חשוב מאד בשביל אנגליה גם בגלל זה שדרכה עוברים נתיבים להודו — נתיבי אויר עם תחנות בחיפה, לוד, צריפין, תל-אביב. מפרץ חיפה הנוח מאד לבצורים והגנה משמש חנייה בשביל הצי ומוצא בשביל הנפט הזורם ממוסול.

אכן, המעבר בסואץ נתון כולו בידי אנגליה וכל זמן ששלטונה בארץ-ישראל הוא בלתי מעורער אין כוח אשר יהדפנו מהמזרח הקרוב. בהתנגשות אשר עתידה לבוא, יעמוד גם למבחן גיברלטר, אשר במשך מאות בשנים נחשב לבלתי נכבש.

מאות בשנים אמצה אנגליה את כל תבונתה ויכלתה, בכדי למנוע התבצרות של מעצמה חזקה סמוך למיצרים אלה ודומיהם בים התיכון.

זכורים היטב מאמציה להדוף את רוסיה ממיצרי הדרדגלים

ומהשפעה במזרח. ההתנגדות נגד נסיון הגרמנים לתקוע יתד במרוקן — אגדיר. תמיכתה בתורכיה, ולבסוף הרחקתה מכל עמדה במזרח ים התיכון.

מרוקו, שממול גיברלטר, נמצאת בידי ספרד הדלה; מול סיצילי-יה, המאיימת על המעבר למזרח ים התיכון, נמצאת צרפת בביזיתה וסמוך לתעלת סואץ נמצאת מצרים בכפה של אנגליה.

האם רצינית היא העמדה האויבת של איטליה בים התיכון? מוסוליני חוזר ומכריז: „איטליה לא תסכים להיות כלואה בים התיכון“. איטליה שואפת לשלטון או, לפחות, למעבר בטוח במיצרים ובעיקר בתעלת סואץ. רבות בשנים תתרה ארץ עניה זו לשלטון באפריקה ולזכות אורחות בין המעצמות. לאחר כבוש חבש, אשר עלה לה בהון ואינו מרשה לה להיות שאננה ושוקטה על השמרים, התבלט עוד יותר עד מה חיוני הוא בשביל איטליה חופש המעבר בתעלת סואץ. ההתקוממות בחבש, אשר אחריה תבוא סגירת התעלה לצי מלחמתי של איטליה, תבטל במחי יד את כל ההשקעות והמאמצים בארץ זו. סכנה זו מדריכה את מנוחתם של מדינאי איטליה. וכאן תעלומת הרגזו כלפי מעצמות המערב והרצון להשתלט על מיצר סיציליה-ביזיטה (טוניס). בגלל זה גם כן השקיעה איטליה הון רב בבצור פנטלריה, השוכנת ע"י המוצא ממיצר זה.

בתקופה זו נמצא הים התיכון במזל של התרוצצות גדולה ושאיפת איטליה להגמוניה. עזרתה לספרד נובעת משאיפה זו. זוהי עזרה התלויה בדבר — בהשגת זכויות מיוחדות לשמוש בנמלי ספרד במקרה של מלחמה. שמוש, אשר עלול להפוך גם את החלק המערבי של הים התיכון לשטח מסוכן בשביל אנגליה ובת-בריתה צרפת. ולבסוף: שאיפה זאת שמשעה גם מניעה לכבוש אלבניה מה שמבטיחה לצי האיטלקי מפרץ גדול, אשר ישמש בזמן מלחמה מקום חנייה ותיכון של אניות.

מה אפשר לחזות לקראת מלחמה בים התיכון?

מבחינה איסטרטגית מהווה השטח הגיאוגרפי של איטליה מקום נוח מאד להמראת אירוני פצוץ והתקפה בים התיכון. איטליה מבוצרת יפה בסיציליה ופנטלריה, המסכנות את מעברן של אניות למזרח ים התיכון, וברודוס. תעלול לשמש נקודת-איום כלפי יון. יש כמור"כ כמעט הבטחון, שבזמן מלחמה תשתמש איטליה במרוקן הספידיית ובאלג'יריזוס. בכדי לאיים על גיברלטר.

לעומת היתרונות האיסטרטגיים תאלה של איטליה, אשר תעזר

או, יותר נכון, תעזור לגרמניה, שולטות צרפת ובריטניה על גיברל-תר, מלטה, אלכסנדריה, סואץ, קורסיקה, ביזיטה טריפולי.

על אף האמרות המפוצצות של הארצות הטוטליטריות עולה הצי של אנגליה וצרפת בים התיכון על זה של איטליה וגרמניה. לאחר תקופת השפל במצב צי המלחמה של אנגליה עד 1935 באה גאות אשר בטלה את כל מאמציה של איטליה. צי המלחמה של אנגליה בים התיכון הנו שוב האדיר.

צי המלחמה של גרמניה הנו נחות ערך. על אף בטול ההסכם עם אנגליה אין בידי גרמניה היכולת הכספית לבנות אניות מלחמה כבירות. היא מסתפקת ובעיקר בצוללות, אשר בהן מתכוונת גרמניה לנהל מלחמה נגד אניות אנגליה בהתאם לנסיון בימי המלחמה העיר למית. אם נזכור את לקח המלחמה העולמית וכן את העובדה, שכעת יארכו אירוני פיצוץ לפעולה משותפת עם הצוללות, אפשר לקבוע בבטחה, שבדוגמת התנהגותה בימי משבר חבש תוותר אנגליה מיד עם פרוץ המלחמה על המעבר בים התיכון, תכוון את דרכה סביב כף התקוה ותבצע מעין כלוקדה על איטליה במבואות גיברלטר וסואץ. על צרפת יוטל, איפוא, לשתק או למנוע את פעולות איטליה וגרמניה בשטח הים. יש לשער שאנגליה וצרפת תתפוסנה בתוך צעד ראשון את האיים הבלריים בכדי למנוע סכון העברת חיילי צרפת ממזרח אפריקה לאירופה ולהפחית את אפשרות האיום על גיברלטר.

עקב פעולות אלו של צרפת ואנגליה במערב ים התיכון ובשים לב לכך, ושבצורי איטליה נמצאים בעיקר במזרח ים התיכון, ניתן לשער כי המלחמה הימית המכרעת תעבור לסביבת סואץ, ארץ ישראל טריפולי, — כדי לפרוץ דרך לחבש ולאיים על מוצא צנורות הנפט. במצב זה תהא אנגליה זקוקה לבן ברית נאמן בארץ ישראל — בן-ברית בעל רמה תרבותית, אשר יתאים למלחמה חדישה בעזרת ציוד והמצאות טכניות.

המהימים, איפוא, הערבים סכנה לאנגליה וצרפת?

(על כושרם של הערבים בתור בן ברית נדון להלן).

עוד בשנת 1916 כתב חוסיין: „האינטרסים המשותפים בינינו לבין האנגלים הם הם שהניעו אותי לבוא בדברים אתכם ולא עם איזו שהיא מעצמה אחרת... זה היה בזמן, שהערבים נמצאו אמנם במכבש השלטון התורכי, אבל מעולם לא איימו עליהם בשיטות נשול והשמדה כאלה, שנוקטים בהן האיטלקים בלבם. ומאז קמו בעזרת

אנגליה וצרפת ממלכות ערביות בעירק, סעודיה, תימן ומדינות
סוריה ובלבנון. כן — גם בארץ ישראל המזרחית.

כבוש חבש, אלבניה, משטר איטלקי לוב — פקחו את עיני
הערבים על הצפוי להם תחת מרותו של „מגן האיסלם“. ארצות ערב.
על אף הבדיה המזרחית, יודעות היטב שבלי אנגליה וצרפת
אין להן שום תקומה והן תלויות וזקוקות לאהדת מעצמות המערב
ולבסוף, בצפון שוכנת תורכיה, אשר לא השלימה כלל עם כל הקצור
צים והבתורים, שנעשו לה. כל שנוי, כל דיון מסוכן הוא בשביל
הערבים.

וכן גם אין בין הערבים לבין עצמם שום אחדות ורצון משותף.
מצרים מתקרבת, כצעדים אטיים, אבל בטוחים, למערב ומכ-
ריזה על זיקתה לאירופה.

שאלת הכליפות, אשר בשביל תורכיה כשלעצמה אין לה שום
ערך, סכסכה את הערבים ולעומת החשק של מנהלי אל-אזהר יש
מתחרים קנאים בתימן וסעודיה. אבל החשש שמא הכליפות עלולה
להאדיר איזו ארץ ערבית עוררה את תורכיה לצעדים דיפלומטיים
בלונדון אשר לאחריהם כל השאלה נגונה כליל...

אין לערבים אפשרויות גדולות וסכויים רבים, ולערביי ארץ
ישראל כשלעצמם אין ערך פוליטי, צבאי או כלכלי.

ובה בשעה עומד העם העברי על עברי פחת, עמדתנו בארץ
ישראל היא גורלית ומכרעת. אפוף שנאה, שדוד ורמוס באירופה
ומושך בידונות על גלי ים הפקר — יילחם העם בחמת נפשו, בכל
קנאותו ועקשנותו על זכותו לקיום לאומי במולדתו.

ישאלת ארץ ישראל, השלמה והעברית, עלולה להביא למפנה
במזרח ים התיכון ולפתרון הבעיה הזאת תהא השפעה כבירה על
התפתחות הענינים בים התיכון כולו.

אם אנגליה תבטל בשרירות את בריתה עם העם העברי הלוחם
מלחמת יאוש, היא תאלץ את העברים לתת יד לבן ברית במזרח,
אשר עניניו יזדהו עם עניני העם העברי ובמאמץ משותף ובקרבות
משותפים ישיגו שניהם את משאת נפשם.

לפחות מאה אלף צעירים עברים הנם מוכנים לצו האומה לל-
חום לצד בן בריתה על שלמות המולדת וגאולת העם.

לימין הלגיונים העברים תעמוד אהדת התפוצות והעולם הנאור.
כל יהודי באשר הוא שם ישתף את עצמו בהגונו ואונו במלחמת

קודש זו.

אין ספק, כי העם העברי יעדיף אפשרות לשלוב זרוע עם
בריטניה. עמדת בריטניה כלפי העם העברי אחראית, איפוא, להת-
פתחות הענינים בארץ ישראל ולתוצאות המלחמה בים התיכון.

מי מוכשר להגן על ארץ ישראל

בגמר המלמה העולמית רוחו במטה הצבאי האנגלי רעיונות
מהפכניים בנידון אופן הנהלת מלחמה בשים לב ליתרונות הטנק,
המכונית, האוירון והציוד הטכני הכללי על המוני צבא גרדא, —
דבר שהוכח בקרבות האחרונים של המלחמה העולמית. הסופר הצבאי
לידל הרד, בההגישו את האמור מעיר אמנם, שרעיונות אלה כוונו
למעשה את פעולתם של אנשי הצבא שבגרמניה בו בזמן שאנגליה
הזניחה לגמרי את ההכנה הצבאית ושכחה את לקח המלחמה.

וכעת — „לאחר שגרמניה הנאצית הקימה את צבאה החדש,
היא גם הציבה קנה מדה חדש של ציוד נאות והכחות הצבאיים של
המעצמות באירופה, נערכים, איפוא, לפי יחסם המספרי והטכני
לצבא הגרמני“ (מכס ורנר).

הצבא הגרמני, המצויד בנשק חדיש וממוכן כליל, מורכב מ-
300 דיביזיות, 9000 טנקים ו-10 אלפים אוירונים. 2,5 מיליון חיילים
מוכנים לפי צו לפעולות-מלחמה. הכח הצבאי של גרמניה בשעת
שלום עולה, אם כן על צירוף הכחות של צרפת-פולניה-אנגליה.

האיסטרטגיה של המטה הגרמני המתכוונן למלחמה טוטליטרית
שואפת לפעולת בזק ומחץ נגד האויב בהתחשב עם יכלתה הכלכלית
של גרמניה, אשר במלחמה ממושכה סופה להכנע למעצמות האדירות
במערב, המחסונות מבחינה כלכלית, לפי דרכי מלחמה אלו, השונות
כלל מהמקובל בחשוב הצבאי הגדוש, אין שום ערך לצבא המוני, אשר
יצטרך בשעת הצורך לחוש לפי אזהרה לקסרקטין ולהצטופף בדרכים
טרם שימצא בנקודת פעולתו. מגוחך לתאר מלחמת הסתערות באוי-
דונים וטנקים, החודרת לחבלי האויב בשאיפה להעביר מיד את
נקודת ההתנגשות למרכזים הפנימיים של האויב, אשר לעומתה בא
גיוס ממושך והמוני של צבא. במלחמה כגון זו לא תהא שהות לשום
צד להעביר את חייליו בהמונים לשדה הקרב הואיל וכל הצטופפות
תשמש מטרת הרעשה מצוינת לאוירוני פצוץ של האויב.

ביתר שאת יובלט הדבר במקרה של הסתערות של גרמניה
על צרפת. אנגליה — בת בריתה של צרפת — לא תוכל להעביר

לעזרתה המונית חיילים בתעלה למנש, מכיון שבה יארבו אורונוי האויב ובפעולה משותפת עם הצוללות יעשו לאל כל נסיון של עזרה כגון זו לצרפת.

רק חשובים אלה עלולים להסביר לנו את עמדת אנגליה לגבי צורת עזרתה הממשית לצרפת וכן את מדיניותה בארגון צבאה. הברית הצבאית עם צרפת, הערובות הרבות לעמים שונים, אינן מסוגלות לשכנע את המטה הצבאי האנגלי לשנוי עמדה עקרונית. הספר הלבן מ-1938 והכרזת הור בלישה באותה שנה אינם משנים כאן ולא כלום. תקציב הצבאי של אנגליה מוצא ליצירת אורונוים. טנקים יאניות מלחמה וציוד טכני אחר, אשר בהם אומרת אנגליה להיעזר ולעזור בקרב הבא. וכאן יש להדגיש, כי הכרזת צ'מברלין על שרות-חובה בצבא אין לה ערך צבאי ממשי. ההכרזה היא כל כך מוגבלת ומסויגת ונותנת מקום לכל כך הרבה השתמשויות ופירושים. עד שאיננה מסוגלת ליצור צבא המוני בקנה מדה של גרמניה. גם לא לזה בתכוון צ'מברלין, אלא כפי הנראה, להקהות את העוקץ ביד אומו של היטלר ממאי שנה זו.

והנה מתעוררת, אם כן שאלה רצינית איך תשמור האימפריה על נחלותיה בפנות שונות שבעולם? למעלה מכל ספק הוא, שאנגליה מתכוונת בכל הרצינות לקראת מלחמה מכריעה. כל סכסוך אשר עלול להתפרץ כעת יגע בה באופן ישיר. והפעם היא לא תוכל — אסור לה להיסוג. הקרב הבא יהיה האחרון בשורת קרבות, אשר התחוללו בתקופה הנוכחית, ובקרב זה — קרב מכריע — מוכרחה אנגליה לגצח או להיעלם. ויהא זה בהתאם למסורת, שאנגליה מנצחת רק פעם — אבל בפעם המכרעת והסופית. ישנה סברה, כי אנגליה תנהל את המלחמה למען מושבותיה וארצות המנדט בעזרת עמים אחרים — על ידי מימון ותעמולה מחושבת.

אבל כאן נעוצה שגיאה גסה, אשר עלולה להכזיב את כל החשבוניות. בעוד מועד הגיעו חוגי הממשלה לכלל דעה בנידון יתרון צבא ממוכן ומצויד יפה על צבא המונים, המאית כל פעולה ותנועה, ובעיקר בתקופת מלחמת האויריה. את זאת הבינו האנגלים היטב לגבי מולדתם ובה בריתם הקרובה, צרפת. אבל אשר להמושבות עודנה שוררת אצלם דעה מוטעית בנידון יתרון ההמון, המספר. וכך הגענו לשאלתנו אנו. שאלת ארץ ישראל בחשובי הממשלה לקראת מלחמה.

שום הסכם או ברית לא יוציאו את אנגליה מארץ ישראל כל אימת שיש לה כוח לחלוש על הים התיכון ועל המבואות אליו. את רצועת האדמה הזו היא תשמור לעצמה מכל משמר. אבל הואיל ובמלחמה הבאה לא תוכל להסיע לכאן המונים או חיל טכני בעל כושר גבוה, הדרוש לה במולדת ובשדה המערכה בצרפת, היא מחפשת לה בן ברית נאמן, אשר הוכיח לה את יכולתו בקרב. הנה הסברת כל הכרכורים ורצון הפיוס כלפי הערבים מצד הממשלה האנגלית. בריטניה זקוקה לחיילים שישמרו בשבילה את ארץ ישראל. הערבים הוכיחו בשלושת שנות מלחמתם נגד הכוחות של האימפריה את אמיצותם ונכונותם, מדת משמעת והתמסרות — ולכן יש לרכוש את הערבים בכל מחיר... אשר לתקוות ומשאלות היהודים — הרי עניני האימפריה עדיפים מכל וכל...

ונדמה לי, שיש לבחון את אמתות המסקנות גם מבחינת האינטרסים של בריטניה. כאמור, המלחמה הבאה תתנהל באמצעים טכניים חדשים. חייל מוכשר על יד מכונת ירייה עולה על המון פרוע. היעמדו הערבים — בטולי כל הכשרה טכנית, השוכים, בלי ידיעת קריאה וכתובה, בלי הבנת הכלי, ורחוקים מתפיסת מנגנון של מכונת — היוכלו, איפוא, הערבים לעמוד נגד התקפת אויב, אשר תתנהל לפי כל תגי המלחמה החדשה? מנין להם כל חבר המהג"דסים, טכנאים, רופאים, חימאים, אשר יידרשו למלחמה הבאה. אין ספק, שרק העברי בעל ההשכלה, ידיעות רבות ובעל ההכשרה לת-פוס במהירות את תהליכי המלחמה החדשה, מסוגל להיות חייל מעולה במלחמה הבאה. היעדיפו האנגלים המון פרוע נגד שורות מלוכדות בנות משמעת, היודעות את תכסיסי המלחמה ויודעות להשתמש כנאות בכל ציוד טכני. אמנם מדיניות בלתי-מוצלחת כבלה את ידי הנוער בארץ וגרמה, איפוא, להוצאת שם רע עליו באנגליה ובעולם. הדבר הזה לא יישכח ולא ייסלח. אבל זה בלתי נכון בהחלט. הנוער העברי מוכן ומוכשר. החייל האנגלי, אשר אתו הנו משתתף בפעולות נגד הכנופיות, יעיד על כך. גם הקצינים האנגלים מופתעים מכושרו ועוז רוחו העשויים לבלי חת. בדם והקר רבה מוכן הנוער העברי למחוק את החרפה אשר נגרמה לו על ידי מדיניות נפסדת. והממשלה האנגלית עלולה לרכוש לעצמה בן-ברית גאה ואמיץ במזרח הקרוב באם תטה אוזן לדרישותיו הלאומיות של העם העברי. זאת וגם זאת: עצם השתתפותם של הערבים בשחרור הארץ הנה בדותה מורחית. לעומת זאת ידועה לכל בגידתם בשעת

לאוכלוסין רבים, לצפיפות, הרמת כושר הפעולה, לדריכות ומשמעת של בניה-בונה.

אבל במדיניות שלנו שורר רעיון של ארץ-ישראל בתור מרכז רוחני. רמו אחד של אחד העם מתוך כל הקומפלקס הנהדר של מח-שבתו העביר את אנשינו על דעתם. הדעה על קומץ אנשים, אשר יקימו כאן היכל למופת וממנו תצא תורה ועודד לתפוצות, הנה אוילות מופרכת. דעה זו היא בראשונה מכונת-תופת בשביל הבנין המדיני שלנו הואיל ובחשוב הפוליטי אין לתופעה זו שום ערך ושום כוח מדיני לא יאבה להתענין בה. הדעה הזו הנה התכשורת לשאיפות העם לעצמאות ודרור. ומתעים הם אלה אשר מאמינים בדעה זו ובאים לגולה להפעים את לב העם בחזון של גאולה. והעיקר — שום קומץ נבחר, שום ישוב דל, שום שבט חלש לא יתקימו בארץ הזו. הנחשולים המסוערים הפורצים כאן יגרפו אותו ופיצוהו לכל הרחוקות. בארץ זו יצליח רק עם מלוכד, עם רב אשר אינו נרתע מכל ידיון לקרב. בארץ זו יצליח עם, אשר יהפוך בלהט אמונתו ובעוז רוחו את המעוטים שלו מסביב לאירי-דנטה אדירה ולהשתמש בה לעת צורך דוגמת ברי-כוכבא.

ברם, לאסון העם, אינה משגיחה המדיניות שלנו בצו הארץ ומשלה את עצמה ואחרים ברעיון על מדינה ננסית, על מרכז רוחני בתפיסה של אחד העם או של מרכס.

ותפיסה זו של החיים לפי הנחותיו של מרכס גם היא בעוכרינו. השקפת העולם הסוציאליסטית זרה ושנואה על עמי המזרח וחשודה בעיני מדינאי אנגליה. מנהלי המדיניות העברית הסוציאליסטים יוד-עים בעליל, שבארץ קולוניאלית זו הנבנית על שממה בהתלהבות והתנזרות כל העם התפיסה הסוציאליסטית הנה מופרכת ומנוגדת לצרכים. אולם הם דבוקים בהזיות של ימי נעורים ומשלים את הנוהים אחריהם, מפצלים את העם, משסים איש ברעהו ומעוררים את חששותיו של המשטר השמרני באנגליה. משטר זה, אשר הפקיר את גרמניה להיטלר, את אוסטריה וצ'כיה לעריצות גרמניה, את ספרד להשפעת אויבה בים התיכון, מפחד מפני השתלטות הסוציאליזם בנקודה חיונית בשביל האימפריה. אין המשטר הזה יכול להביט בשלוה על התהוות קהליה סוציאליסטית במזרח הקרוב, על סף הסואץ, צנורות הנפט וכיו. הדבר מעורר אצל האנגלי הבינוני התנגדות עמוקה לכל מפעלנו, אשר עלול, לפי דעתו, לסכן פעם את אשיות האימפריה במזרח.

המהומות האחרונות. היסמוך גם הלאה השלטון האנגלי על להוטי-דמיון, בלי הכרה עצמית, בלי משמעת, בלי שום כושר פעולה בקנה מדה של מלחמה חדישה, מלחמת חבש הוכיחה, שאין ערך להמון גם אם יצליח להשיג נשק רב. להשתמש בנשק חדיש, לעמוד נגד אמצאות טכניות, לעלות ולהעפיל יוכל רק בן-תרבות, רק עברי בארצו. אשליה אכזרית תהא זאת לאנגליה ותעלה לה בהון ואון, אם תפתה להישען על רוב מספרי, אשר הנו כאפס לעומת המכוניות והאווירון. **בכוונה תחילה הנני פוסח על השפעת הדברים והדם בגולה.** כי השקול לפנינו הנו צבאי גרידא ובהתאם להנחות האסכולה השוררת בנגליה — והוא מכוון לה, גם לנו יתכנו הדברים.

מן הנמנע לקבוע בבטחה, כי מחר, מחרתים, יהיה האות. גזירת הגורל — גזירת הארץ האומללה הזו — כי עלינו להיות נכונים, להתאים את מהלך חיינו לצוים אשר לפנינו, בכדי שנוכל לעמוד בכבוד ובגאון במערכה אשר תפרוץ ונצליח ליהפך לגורם בהצטלבות האינטרסים במזרח הים התיכון.

מבחינה מספרית הננו מעוט בארץ הזאת. מכל בחינה אחרת — כח מכריע, לעומת ההשליה על אחדות הערבים — יצירת מחרחרים ממשרדים שונים — קיימת אחדות גורל טרגית של העם העברי, המטילה עלינו חובות מיוחדות בתור חלוץ העם. אין תקוה גדולה שמכוני מדיניותנו הנוכחיים ידעו להבטיח אמצעים ואפשרויות לקראת הבאות, ועל אחת כמה וכמה לבור את דרכנו לפי צווי הארץ. ידע נא הנוער העברי האמיץ והנועז להתכונן בכל המרץ ובשקידה ובהתמדה לקראת התפקידים, שיוטלו עליו בשעת חירום.

לנו — — —

אין המדיניות העברית יכולה להמשיך להיות רעיון מופשט. העולה או יורד לפי מצב רוח של התפוצה.

על המדיניות הזאת להקיף את העם, ברצונו או על אף רצונו, ולחתור לפתרון שלם של גורל העם בהתאם לתנאי הארץ.

יש גורל בלתי משתנה המטיל עלינו אחריות ותפקידים בהתאם ללקח ההיסטורי, שהארץ הזו נתנה לבניה. בארץ זו מתנגשים הכחות והשאיפות של מעצמות תבל, נתבעת, איפוא, מאתנו עירנות פולי-טית, חשוב זהיר של משקל הכוחות ונכונות תמידית לפעולה. ישוב דל לא יצליח לעמוד, לא יוכל להתעדות לעולם בקרקע. הארץ זקוקה

כל עם שהוא היה מחליף מזמן את עושי דברו. וכל איש החרד לדבר העם בנסיבות אלה היה מוציא מסקנות בעצמו. אולם אין לקוות למעשה גואל מאנשים אשר מכרזים והולכים: קהליה סוציאליסטית או לחדול.

יש לקוות שהזמן יעשה את שלו, הארץ תושיט לקח הנוער אשר גדל כאן, החי בסכון והפקרה עצמית, יכריע בענינים לטובת העם. ויתכן מאד שהגיע המועד שהנוער הזה הפעיל ומעפיל יכריז על מהפכה בעם. על מהפכה ציונית בחיי העם ובדרכי מחשבתו הפוליטית.

אסור לנו ללכת בשבילים נדושים או להיות נרצעים למזוות חדרו של משרד המושבות או ללמוד גזירות שוות מארצות או עמים לא לנו.

יש לעקור את הנטיות הסמויות במדיניות העברית ויש ללחום נגד העייפות או אי-אמונה או אי-כושר, אשר משמשים בערכוביה אצלנו בתור תכסים נגד התחדשות והתרעננות המחשבה.

הצלחה מובטחת רק למדיניות ערה, היודעת את הלכת ההיסטורית של הארץ, האומר: להיות או לחדול; והמכריז מבעד כל הדורות והימים, שרק כוח עצום, רק מדינה גדולה, עלולה להחזיק מעמד בארץ טרגית זו, ובהכרח גורלי זה עלינו לשאוף ולחתור בכל אמצעי פעולה ומעשים. להיות גדולים הן במובן הכושר, האיכות והן במובן המספרי. ואל ישלו — נבערים מכל מחשבה עצמית — את העם באגדות על אפשרות קיומן של מדינות פעוטות. מדינה ננסית בארץ-ישראל גוזרת עלינו שעבוד נצחי וטמיעה ברבות הימים; תלות בזרים לעולמי עד וגלות נצחית לאחינו באשר הם שם: ביערות גרמניה, במחנות הסגר או בכלובים מדיניים וארציים.

גלוי וידוע, כי השלטון האנגלי מבקש ליצור אשליה, שמלא את תפקידו. כלום נבטח בנדיבים? הימצאו חוק או גזירה העלולים להכריח את תקות העם לעצמאות, והיכן הכוח אשר יעשה לאגל רצון והכרח חיים של עם?

יש לפעול. לפעול מתוך תבנת הענינים במזרח הקרוב. לפעול מתוך התאמת דרכינו לדרכים של בן ברית, העלול לקום מחר לעזרתנו.

יש להחריד את הנוער באיום נורא של שעבוד ועבדות; להזעיק את הנוער למאמצים נואשים, למרידה בחיי שלהם ונחיות; למרידה בערכים שהתאבנו; להסעיר אותו בחזון של דרור וגדולה; יש לחדש

את האמונה ב"נעשה ונשמע". את הישוב יש לחנך בתור מחנה כובש ולוחם, הנכון ומוכשר לפעולה. וכל עברי באשר הוא שם צריך להרגיש אחריות לאומית ולמלא תפקיד של מכשיר העם בשעת פקודה.

העם זקוק לכל מאמץ, לכל רעיון, לכל שאיפה וחלום של בניו. אכן, יש למנוע את אחינו מהקדשת אונם והונם לענינים לא לנו ולהדריכם במשמעת לאומית.

ובממדים אלה יש לכוון את הפעולה הציונית בכל העולם ואת המדיניות העברית בארץ-ישראל.

איסטניסים נרגשים, חושקי נוחיות והיי רווחה, ממריאי חשוב ושואף מעל לדורות ומעל למציאות האכזרית ישבו איש באהלו ואל יתישו את כחות העם ולא יטו את מעיניו להזיות ותכניות שוא.

נפקיע מאתנו את ההנחות החמרניות — קפיטליסטיות או סו-ציאליסטיות. על תשוקה אחת יש לבסס את חיינו — תשוקה לחופש ועצמאות.

הננו זקוקים לאלה, אשר בכל מאודם וישותם נכספים למולדת, חרות ועצמאות בכל שטחי החיים. הננו זקוקים לאנשים, אשר נכונים ומוכשרים לקרב והקרבה. לאלה היודעים שמולדת — יש לכבוש; לכבוש בזיעת העמל ודם החייל. לאלה היודעים שעלינו — המעוט עתה — הוטל התפקיד לכבוש את המולדת בשביל כל העם. ועלינו שומה ליצור כוח, אשר יעשה לאגל כל הרהור ומזימה נגדנו. כוח אשר בהתנגשות האינטרסים בים התיכון יוכל להטיל את משקלו ולהשפיע.

המולדת זקוקה לדור חדש ורעיון חדש.

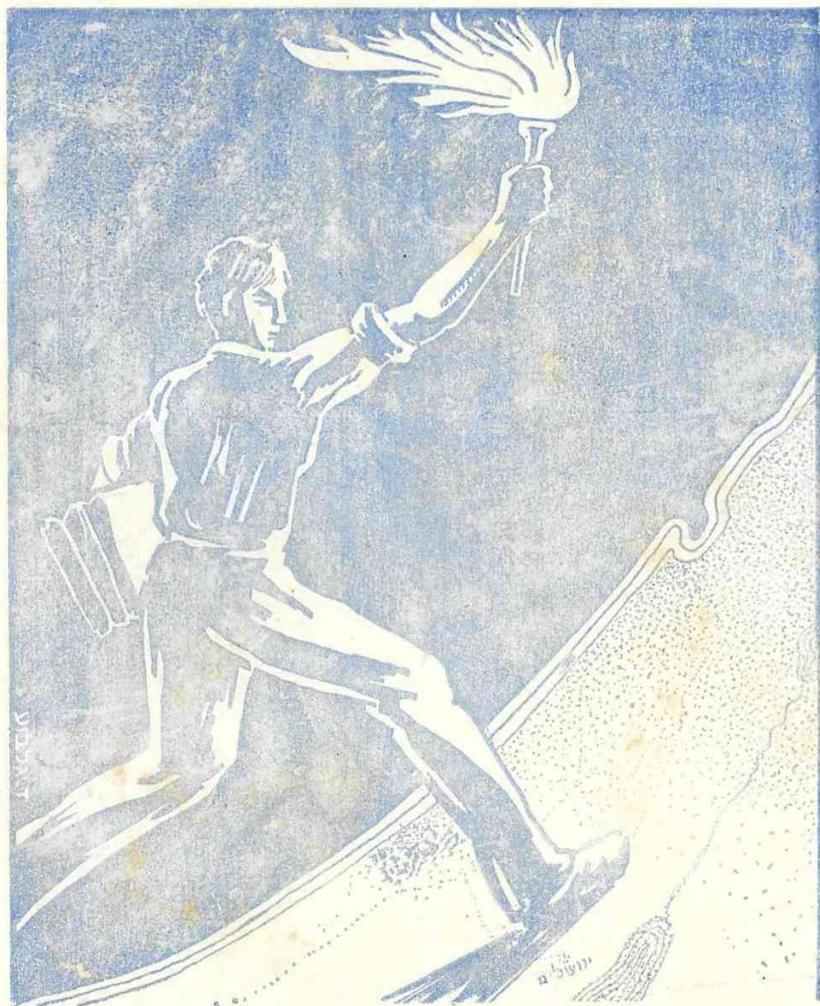
דור עברים גאים ועזי נפש ובעלי רעיון הנובע מידיעת הארץ וצווייה.

אלה — מתוך פעילות ומעשים, עירנות וחיים מלאי סכנות והרפתקאות, תבונה פוליטית והכשרה לתפקידים — יקימו את העם ואת המולדת.

ביבליוגרפיה

- Hans Hummel — Wulf Siewert
Der Mittelmeerraum
- G. Slocombe — The Dangerous Sea.
- Ch. Petrié — Lords of the Inland Sea.
- G. T. Garrat — Gibraltar and the Mediterranean.
- Lidell Hart — Europe in Arms.
- „Max Werner“ — The Military Strength of the
Powers.
- A. C. Temperley (Major General) —
Danger Sports in Europe.
- Tota Ishimaru — Japan must fight Britain.
- G. Padmore — Africa and World Peace.
- Henry H. Cuning — Franco-British Rivalry
in Post War Near-East.
- B. Mussolini — Autobiography.

ספריה דעת
בהנהלת
אוריאל מרקוביץ

תל-אביב. שדרות רוטשילד 86